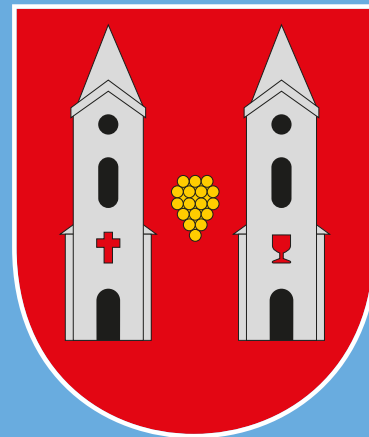

SOBĚHRDSKÝ ZPRAVODAJ

Soběhrdy | Mezihoří | Phov | Žiňany | Žiňánky

zdarma • čtvrtletník • vydává Obecní úřad Soběhrdy • ročník 13 • číslo 1 • březen 2021

Úvodní slovo ☞ Starosti pana starosty

Obraz české kotliny na začátku března 2021 rozhodně nevypadá idylicky. Vypůjčím si k popisu situace slova našeho prvního polistopadového prezidenta: „Naše země nevezkvétá“.

Naopak. Okolní země nám musí pomáhat zajišťovat základní funkce zdravotnictví od personální pomoci přes poskytování lůžek intenzivní péče až po přenechávání očkovacích vakcín. Zahraniční tisk se marně pokouší najít důvod, proč Česká republika, která má jedno z nejspolehlivějších zdravotnictví v Evropě a disponuje moudrými hlavami ve vědě i ve vzdělávání, zcela selhala při zvládnutí problému, jenž sice trápí i jiné země, ale všechny se s ním vyrovnávají výrazně lépe. Nikdo kolem nás nechápe, jak je možné, že český národ, který si i v nejtěžších chvílích ne-svobody vlastní kreativitou a improvizací dokázal pomoci, bezradně uzavírá další a další oblasti svého života, aniž by to přinášelo jakékoliv výsledky. A co hůře, myslím, že to nechápeme ani my sami.

Vláda se tváří, že ví, co dělá a proč to dělá a my občané se tváříme, že jim to věříme a že opatření dodržujeme. Podobnými bonmoty jsme komentovali soudružskou papalášskou neschopnost vládnoucí garnitury v hlubokém socialismu a asi nás nenapadlo, že se k nim budeme po dlouhých třiceti letech vracet.

Na hranicích okresů hlídají policisté s vojáky jako při vstupu do zakázaného pohraničního pásma v socialismu a bez povolení vás do sousedního okresu nepustí. Ve zprávách se vrcholní političtí činitelé bijí v prsa, že to tady celé bravurně řídí a svalují neúspěch na občany, kteří prý ta geniální pravidla nedodržují. Vykoupený toaletní papír v obchodech (naštěstí krátkodobě) a shánění některých služeb jen přes známé „pod rukou“ jsou už jen drobné kulisy našeho úpadku.

Prosím, probudte mě někdo z toho snu.

Pavel Bartík

Pády a havárie jsou příležitostmi ke změně

V únoru letošního roku došlo k dopravní nehodě, kterou odnesla autobusová zastávka u Mezihoří na silnici do Přestavlk a Vranova. Po nárazu vozidla zdívo popraskalo a musela být zbourána. V prvním okamžiku samá nepřijemnost: domluva s řidičem vozidla, řešení nehody s policií, jednání s pojišťovnou, provizorně zabezpečit stavbu proti pádu, zajistit zbourání a likvidaci materiálu atd. Opravdu samé nepřijemnosti. Ale vše špatné má svůj konec.

V tomto případě nastal ve chvíli, kdy mi zavolal kolega ze zastupitelstva Honza Špaček a začal ze široka vysvětlovat, že bychom to místo neměli odbýt nějakým prefabrikátem nebo typově vyrobenou krabicí. Neuměl bych to popsat tak hezky jako on, ale pamatuji si, že zazněla slova: výjimečné místo, vstup do obce, rozcestí, lesy, pole, kopce, hájovna, kouzlo, vyhlídka, krajina, obnova, cesty, aleje a krása. Nevím přesně, v jakém to bylo pořadí, ale vím, že po tomhle rozhovoru už to nebyly nepřijemnosti, ale očekávání něčeho nového. Až Honzu potkáte, nechte si to převyprávět, stojí to za to.

Na zastupitelstvo potom Honza přišel s návrhem a krásnými obrázky a od té chvíle už je to jen čirá radost a těšení se. Tak ať se v téhle nelehké době můžeme na něco těšit všichni, přikládáme dva obrázky, jak bude nová zastávka u Mezihoří vypadat.

Honzo, moc díky za tenhle nápad a za tvoji práci na něm. Přišel v naprosto ideální době, kdy něco krásného všichni potřebujeme

Pavel Bartík

Novinky z obecní knihovny

Toto období má sice svá úskalí, ale čte se stále a v poslední době dokonce i mnohem více. A tak pro všechny knihomily přinášíme pár tipů na zajímavé knižní tituly, které naleznete v naší Obecní knihovně Soběhrdy.

Do našeho fondu jsme zakoupili druhý díl veleúspěšné knihy K. Lednické **Šikmý kostel**. Pro milovníky severských detektivek pak kultovní **Milenium** od S. Larssona. Tvoří ho tři díly: **Dívka, která kopl do vosího hnízda**, **Dívka, která si hrála s ohněm a Muži, kteří nenávidí ženy**. Některým z vás jistě neuniklo filmové zpracování této série, které opravdu nebylo pro slabé povahy.

Zakoupili jsme i další titul mistra severské krimi Jø Nesba, knihu **Švábi**. Pro milovníky méně drsných, ale skvělých detektivních příběhů tu máme knihu roku 2005, debut trháčící rekordy v prodeji P. Hawkinse: **Dívka ve vlaku** (příběh byl i úspěšně zfilmován). Od téhož autora je možné zapůjčit neméně brilantní knihu **Do vody**.

Ti, kteří se rádi děsí, určitě neodolají Debutu roku 2018 britské autorky C. J. Tudor. Mysteriózní thriller má název **Křídák**.

V České televizi jste určitě zaznamenali neobvyklý a velmi povedený film s názvem **Hastrman** se skvělým K. Dobrým v hlavní roli. Přečtěte si jeho knižní předlohu od známého českého autora Miloše Urbana. Za knihu **Hastrman** získal v roce 2001 cenu Magnesia Litera.

Opravdu výtečné hořkosladké čtení o popudlivém starém muži přináší kniha **Muž jménem Ove** od švédského spisovatele F. Backmana. I tento příběh se dočkal filmového zpracování.

Tolik stručný seznam nových přírůstků do naší knihovny. Těšíme se na Vaši návštěvu a připomínáme, že na webových stránkách obce Soběhrdy, v sekci Knihovna, naleznete i webový odkaz na katalog všech knih, které jsou v knihovně aktuálně k dispozici. V tomto katalogu si knihy můžete i zarezervovat (doporučujeme např. u titulu **Šikmý kostel**, o který je velký zájem). Můžete i psát na e-mail knihovna@sobehrdy.cz. *Vaše knihovnice*

Nové kontejnery na bioodpad v Soběhrdech

Od začátku března jsou v Soběhrdech k dispozici dva nové kontejnery na bioodpad. Jeden je na Panelce a druhý u čistírny odpadních vod u lesíka. **Prosíme občany v Soběhrdech, aby do těchto kontejnerů dávali pouze „měkký bioodpad“** (listí, trávu, zbytky zeleniny apod.), který se již dále nezpracovává a rovnou odváží na kompostárnu. Větve ze stromů, které se musí následně štěpkovat, vozte i nadále k původnímu kontejneru dole u velké čistírny odpadních vod. Důvodem je to, že v nových lokalitách není dost místa na hromady větví a nechceme, aby se uprostřed obce tvořil nepořádek. *Pavel Bartík*

BRIGÁDA NA ÚKLID TALUT LETOS JINAK

V loňském roce se kvůli začínající pandemii neuskutečnila brigáda na úklid talut, kterou každoročně pořádáme s okolními vesnicemi. Letos jí bohužel zase nemůžeme uspořádat. Škoda, že lockdown nemůžeme nařídit i odpadkům... Ty v talutách přibývají pořád. Na jejich sebrání se sejít nemůžeme, na procházku našťestí jít můžeme. A vzít si s sebou pytel a rukavice taky. Kdyby se Vám tedy chtělo, běžte se sami někam projít a posbírejte, co najdete. Udělejte radost sobě i ostatním. *Děkujeme!* *Václava Baštářová*

DĚTI Z MŠ ARCHA HRAJÍ DIVADLO

pro své školní patrony jako dárek k pololetnímu vysvědčení
Tradiční lednová akce, která je pro všechny ze ZŠ Archa, děti učitele i rodiče, součástí slavnostního dne rozdávání slovního hodnocení, se letos málem nekonala. Uzavření škol v čase koronavirové krize se zprvu zdálo jako nepřekonatelná překážka, ale dětem i pedagogům to bylo tak líto, že se nakonec našlo náhradní řešení.

Přišla nezištná nabídka od benešovského fotografa pana Marka Jantače, který pro školu divadlo nafilmoval a zprostředkoval přímý stream. A tak se divadélko Babylonská věž mohlo přeci jen uskutečnit. Díky přítomnosti školáků na Zoom konferenci se jejich milé obličejové mohly usmívat z interaktivní tabule přímo na šťastné školáčky. Sahráli skvělé představení přímo před kamerou a všichni „připojení“ (a bylo jich přes sedmdesát!), dostali šanci prožít krásné společné chvíle. *Děkujeme!*

Iva Sadílková

Poděkování

Nejsmutnější den, který jsem ve svém životě zažila, bylo první únorové úterý tohoto roku. Opustila mě moje milovaná a milující maminka Jarmilka Chlistovská.

Nevíte, co se vlastně děje, nechápete a jen pláčete. Vyjdete na zahrádku, kde říkáte její velké sbírce milovaných růží, že se s nimi letos už nepotěší.

Najednou slyšíte zvonit zvon ze zvoničky na naší návsi v Žižňánkách. Posloucháte a běží vám v hlavě celý život. Díváte se na sněženky a říkáte si, že pro vás toto někdo udělá. Neptá se, jde a prostě to udělá... ZAZVONÍ.

Ano chci poděkovat panu Mirkovi Rezkovi z Mezihoří. Vážím si toho a chtěla jsem poděkovat veřejně. *Děkuji.*

Děkuji také všem za velké množství kondolenčních listů, za soucítění v této těžké chvíli.

S úctou Marcela Hrušková

KDYŽ SE ŘEKNE HOSPIC

Když se řekne hospic, lidé si často myslí, že na něm tak moc nezáleží. Projeví sice zdvořilou účast, ale myslí si: vždyť ti lidé stejně umírají. To je pravda. Jenomže to se dá říci o celém životě. Umíráme od samého narození. Jak se říká: nikdo z nás neví dne ani hodiny. Když v životě něco pokazíme, když se něco nepovede, máme obvykle dost času to napravit, změnit, udělat jinak. V hospici tomu tak není, tam je čas vzácný, tam už jde život do finále. Jedna skutečnost skončí a jiná začne. Ať už si pod tím představíme cokoli. Když se podaří dostat do hlubokého rozhovoru, člověk vlastně ani neví, kdo je ten, kdo odchází a kdo utěšuje. Když jedna stará paní zavedla řeč na svého milovaného básníka Jana Nerudu, tak jsem najednou školák, který loví v paměti, čím by paní profesorku potěšil: „V kamnech prská, dědek shrben pláče, zvadlé ruce syn mu zulíbá...“ no to asi ne. A co: „Čas oponou trhnul a změněn svět, kam, kam padlo lidstvo staré, vše najednou tak krásné, mladé, jaré...“ to by asi při pohledu na ty zvadlé ruce, které sice mladicky šermují, jako kdysi za katedrou asi také nebylo na místě. S dopomocí dávám dohromady: „Snad osud lecjaký má ještě sen: však stál jsem vždy, kde svaté stálo právo, a v mysli mé i v prsou všechno zdrávo – nechť nový cíl dá tedy nový den...“ A laskavý svatý úsměv v unavené tváři mě vlídně vyprovází na chodbu a já jdu na záchod brečet. Mám být přece nad věcí, od toho tu jsem. Jenomže tady jde o život a když jde o život, tak se někdy i brečí.

Také mají rádi cestopisné programy. Někdy se pak rozhovoří o svém dětství, mládí, kde sami cestovali. Najednou to nejsou lidé, které museli do společenské místnosti přistrkat i s postelí, to už mluví duše, které jsou na cestě k Pánu. Ale přitom neztrácí kontakt s realitou. Jednou se výpověď stočila směrem k nemoci a někdo se důrazně ohradil: takhle ne, to už bychom se rovnou mohli bavit o svých diagnózách.

Většinou už bývají smíření a své finále prožívají důstojně. Pokoje mají vyzdobené fotkami svých nejbližších či kresbami vnoučat. Ale někdy se najde někdo, kdo je plný žluče, nadává na poměry, které stejně už nemůže změnit a jejichž dopady se ho už v žádném případě nedotknou. A já bezmocně poslouchám. Je mi

ho líto, že se tak trápí. Snažím se převést řeč na rodinu na hezké věci, které jistě v životě prožil, ale nenávist bývá cit příliš silný.

Teď musím při každé návštěvě podstoupit test. Šťourají se mi až v mozku, a pak přijde deset minut čekání na výsledek. Klienti denního centra už vyhlížejí, těší se, občas pro mě něco upečou a pak to všichni jíme. A já mám strach, abych nebyl pozitivní. Ne, že bych se bál nemoci, ale nechci je zklamat, když bych místo k nim dovnitř se najednou musel zvednout a jít pryč...

Někdy mi sestřičky referují: víš ta paní, co byla ve středu tak spokojená, a tak živě všechno sledovala, tak ta v pátek umřela. A mě při tom napadlo: no vidíš a tobě se to ve středu moc nehodilo, chtěl ses na to vykašlat, zůstat doma; ještě žes to neudělal. A pak mě napadlo: ale co, kolik takových důležitých chvil v životě vlastně člověk promarní a ani o tom neví. Jsem to já, kdo jim něco dávám anebo čerpám z reflexí jejich životů a posledních rozhovorů?

A personál? Naprosto úžasný. Všichni pracují s obrovským nasazením. Snaží se mimo jiné také získávat peníze na provoz. Tři měsíce pekli vánoční cukroví. Znovu otevřeli omezený provoz kavárny a často lítá jedna osoba mezi třemi výdejními okénky. Jídlo pro klienty, balíkovna do ulice a výdejna jídel s sebou. Když s tím začali byla fronta lidí snad sto metrů. K tomu ještě plánují venkovní regál s knihami, které bude možné kupovat za sponzorské ceny. Zatím si aspoň dávám sponzorské kafe a prominentně sedím uvnitř, samozřejmě s negativním testem. Néé vem si k tomu ještě aspoň sušenku...

Ale často se i smějeme. Po kázání v kapli mi jedna paní, která se tam náhodně nachomýtla, řekla: „To jsem nevěděla, že faráři mluví takhle, tak to já tam budu chodit.“

A kolegové faráři? Dan i Ondřej jsou prima, ale vídáme se málo, snažíme se pokrýt celý týden.

A co můžete udělat vy? Když vláda sponzorsky věnoval dennímu centru pytel brambor, setkalo se to s velkým ohlasem a klienti hned začali vymýšlet recepty. Minulý týden voněly bramboráky až na chodbu. Nebo si prostě přijďte k výdejnímu okénku koupit oběd. A jednou snad i na program v kavárně... Josef Bartošek

Cesty, cestičky, stezky a pěšiny v naší krajině

„Kdepak já se podívám k Soběhrdským zahradám.“ Píše Karel Nový ve své třídílné knize Železný kruh, jejíž děj je zasazen do okolí Benešova a zejména do prostředí křešínských samot v našem nejbližším okolí. Známý regionální autor použil sice refrén staré české lidové písně, kam se dá dosadit název prakticky jakékoliv vesnice nebo města. Ale co je psáno, to je dáno. Tím spíše, když se jedná o knihu, která by neměla chybět v žádné knihovničce v regionu. Nám Soběhrdákům tím autor tak trochu přiřkl práva k tomuto sloganu.

Ovšem ono se to snadno řekne podívat se k Soběhrdským zahradám. Kdo se chce někam podívat, musí si tam najít cestu. K soběhrdským zahradám byste ji hledali docela těžko. Většina z nich končí přesně v místě, kde se do krajiny zakusují radlice zemědělských strojů. Přechodové sady a remízky, které oddělovaly obec od volné krajiny, postupně vymizely a těsně za ploty nám začíná plocha zemědělské velkovýroby.

V minulosti byla naše krajina protkána hustou sítí cest všech možných úrovní. Od širších, po kterých putovaly vozy a celé karavany až po pěšinky, po nichž se lesem taktak

dalo projít bez poškrábaných nohou a které možná častěji než lidé, využívala zvíř. Ne nadarmo první osady a vesnice vznikaly vždy při významných trasách, a ne nadarmo ochrana cest byla vždy jednou z hlavních povinností pánovníka i majitelů tvrzí a hradů.

Význam široké sítě cest postupně upadal vlivem koncentrace obyvatelstva do velkých sídel. S rozšiřováním automobilové dopravy nám začalo být jedno, že jedeme delší cestou. Hlavně když byla rovná, široká a nejlépe asfaltová. Význam silnic jsme časem povýšili na kult dálnic a cesty mezi malými sídly upadaly v zapomnění. Poslední ránu jim zasadilo socialistické zemědělství v opojení motorovými traktory a širokými radlicemi. Staré cesty byly rozorány a začleněny do mnohahektarových lánů. O tom, že to mělo negativní vliv na přírodu, v tomto příspěvku psát nechci.

Bohužel stejně negativní vliv to mělo i na naše životy. Když se podíváme do mapy v okolí našich obcí, už nám ani nepříjde divné, že tam, kde by cesta přes pole trvala 10 minut pěšky, dnes po asfaltové silnici jedeme stejnou dobu autem. Přestali jsme se na cestách v krajině potkávat, maximálně si v lepším případě zamáváme z auta

➡ Pokračování na s. 4

Cesty, cestičky, stezky a pěšiny v naší krajině – pokračování

do auta na pozdrav. A když se jednou za rok po sklizeném poli můžeme projít, těžko poznáváme okolní obce z jiného úhlu než z hlavní příjezdové komunikace. Na silnici už se často bojíme kvůli hustému provozu vyjít a jiné cesty jsme si postupně z mapy i lidské paměti vygumovali.

U nás v Soběhrdech jsme se to rozhodli změnit. Za poslední půlrok jsme nejdříve obnovili cestu mezi Soběhrdy a Petroupimi. Cestu, která je zřetelně vidět na mapách z konce 19. století i z padesátých let 20. století. Trasa, kterou z našich občanů použilo jen pár nejstarších pamětníků, spojuje od listopadu znovu dvě sousední obce a za pár minut se volnou krajinou dostanete od soběhrdské zahrady k petroupimské, aniž byste potkali jediné auto. Krásnou napůl opuštěnou přírodou mezi nově zasazenými stromy a za pár měsíců i po travnaté pěšině. Byla to nádherná práce v přírodě uprostřed covidové pandemie. Víím, že kdo se zapojil, úplně zapomněl na všechny problémy, které zůstaly tam někde v divoké civilizaci. Uprostřed přírody v jejím dokonalém řádu bylo úplně bezpečno. Zvládli jsme to za jednu sobotu (samozřejmě s dobrou přípravou řadou týdnů předem).

Takže jsme nelenili a hned další sobotu obnovili jinou původní cestu od Soběhrd do kozmických lesů. Do lesa už tedy

nechodíme po nebezpečné silnici, ale po krásné cestě mezi stromy. Myslel jsem si, že tím budeme mít pro tuto chvíli splněno. Ale parta nadšených pracantů od nejmenších a po dospělé mě přesvědčila, že to nestačí, a do třetice jsme obnovili cestu pro pěší mezi Soběhrdy a Žiňany. Kolem Soběhrd tedy síť cest, cestiček, stezek a pěšin opět houstne a jsem si jist, že to není zdaleka poslední podobná iniciativa.

Nikdy jsem jako starosta obce nedostal tolik pozitivních reakcí jak na samotnou práci, tak následně od lidí, kteří si nové cesty prošli. Dokonce i od lidí, kteří nebydlí ani v jedné z obcí na koncích cesty. Ukazuje se, že cesty lidi opravdu spojují, zatímco silnice je rozděluje. A že na konci každé cesty je jen začátek další cesty, která vede zase někam jinam. Už dnes se dá projít skoro 30 km dlouhá trasa, při které se silnice jen párkrát kolmo přejde. Děkuji tímto všem, kteří se do obnovy cest zapojili. Nejen našim občanům ze Soběhrd a ostatních částí obce, ale i všem z Petroupimi, a dokonce mnoha z jiných míst, kteří jen prostě chtěli někde přiložit ruku k dílu. Kdyby byla vyhlášena soutěž o Občana roku, měl bych pár desítek favoritů. Těším se na další společné projekty.

Pavel Bartík

Kam s ním?

Člověk se učí celý život. Dovolte mi poskytnout Vám studijní materiál, který je na rozdíl od nudného učení o prvocích a trepce velké použitelný v každodenním životě. V následujícím textu shrneme, jak třídít odpad. Proč? Protože opakování je matka moudrosti ☺ a když se podíváte do tříděných popelnic, určité nedostatky se zde stále objevují...

Na začátek pár obecných poznatků:

- Co jde sešlápnout, sešlápněte! Např. PET lahve nebo krabice. Pak se do kontejneru vejde mnohem víc odpadu.
- Když je kontejner plný, PROSÍM, nedávejte odpadky vedle něj. Vítr nebo zvědavá zvířata to roznesou kolem a bordel je světě... Snad není takový problém nechat pytel někde připravený doma a až bude kontejner vyvezený, tak to dojít vyhodit?
- Víím, že předchozí bod mnozí odmítají... ale... zrovna nedávno jsem po někom tyhle rozházené odpadky uklízela a dotýcný to úplně nedomyslel, z napůl vysypané tašky vedle kontejneru na mě vypadly obálky s adresou. Těžké rozhodování, jestli to po něm uklidit nebo mu dojít vysypat na zahradu;

A teď to nejdůležitější, co kam patří? Najdete v tabulce dole. ↓↓

Další pomůckou můžou být následující symboly, které najdete na obalech (výčet symbolů dole ↓).

Tento výčet není úplný, také se objevují různé pohledy na třídění, zda kelímky vymývat atd. Nechci zde zabíhat do velkých detailů ani do sporných názorů... To přenechám odborníkům ☺

Václava Bašťařová

PAPÍR:

SKLO:

PLASTY:

Modrá popelnice: Papír <i>patří sem:</i>	Žlutá popelnice: Plast <i>patří sem:</i>	Šedá popelnice: Kovy <i>patří sem:</i>	Zelený kontejner: Sklo <i>patří sem:</i>
noviny, časopisy, letáky knihy krabice (izolepa v menší míře nevadí) krabičky od léků, sýrů... obálky (u bublinkových vytrhnout bublinky) balící papír kancelářský papír lepenka papírové tašky	PET lahve pytlíky, igelit. tašky krabice od mléka, džusů apod. plastové obaly od potravin plastové obaly od drogerie potravinová folie polystyren	plechovky od nápojů konzervy od jídla hliníková víčka od jogurtů alobal kovové uzávěry a víčka	lahve od nápojů zavařovací sklenice flakony tabulové sklo
nepatří sem:	nepatří sem:	nepatří sem:	nepatří sem:
krabice od mléka, džusů apod. silně znečištěný papír voskovaný papír použité kapesníky a ubrousky dětské pleny vlhčené ubrousky	linoleum PVC molitan silně znečištěné obaly od jídla, olejů obaly od nebezpečných látek guma	dráty a kabely elektrozařízení baterie plynové láhve	porcelán keramika drátěné sklo zrcadla zářivky, žárovky, výbojky obrazovky a monitory

Svět kolem nás – Benešov – II. část

V tomto novém seriálu Vám chceme postupně představit obce, které sousedí s naší – či lépe řečeno s našimi katastrálními územími. Podíváme se na jejich historii i současnost, spolkový život, témata a oblasti, jaké řeší a také některé zajímavosti. Náš „okolní svět“ představuje město Benešov, obce Čerčany, Mrač, Petroupim a Přestavlky.

Dnešní díl věnujeme opět největším z nich – městu Benešov. Co dále může být zajímavé na tomto městě?

O společenský život v Benešově pečuje zejména Městské kulturní středisko, Městská knihovna a v secesním domě č. p. 74 na Malém náměstí Muzeum umění a designu s expozicí grafického designu, fotografie a kolekcí české grafiky 20. století a současného sochařství. Součástí muzea je historická expozice pobočky Muzea Podblanicka představující dějiny města. V Benešově působí řada odborných středních škol. V secesní hale gymnázia Benešov je Sukova síň, která spolu s Městským divadlem slouží kulturním účelům. Studovali zde spisovatelé Vladislav Vančura, jenž město popsal v románu Pekař Jan Marhoul, a v současnosti známý Michal Viewegh. Působí tu řada amatérských divadelních spolků, hudebních skupin, pěveckých sborů či taneční školy.

Nejvýznamnějšími pořádanými akcemi jsou hudební festivaly Jaro Josefa Suka, Podblanický hudební podzim a Folkový kvítek. Pomíjíme zde stávajíc omezení v souvislosti s COVID pandemií.

V oblasti sportu nabízí Benešov fotbalový stadion, otevřený i krytý plavecký bazén, minigolf, několik tenisových areálů, kuželkářské dráhy, bowling, fitcentra, venkovní písčité hřiště na beach volejbal a další sportoviště. Městem vede několik cyklotras a turistických tras. Nedaleko města se nachází i Letiště Benešov (Nesvačily).

Díky příznivé dopravní poloze si do města záhy našel cestu průmysl, který se dále rozvíjel i ve 20. století. K nejvýznamnějším průmyslovým odvětvím v Benešově patří potravinářství a strojírenství jde například patří kovo-výrobní firma Baest, firma Mavel (turbíny), Benešovský pivovar produkující pivo Ferdinand, mlékárna Schreiber

(dříve Danone), výrobce majonéz Alima (dříve Boneco), výrobce zmrzliny Pinko a například reklamní společnost Quo.

V Benešově žilo k 1. lednu 2020 16 758 trvale hlášených obyvatel. Reálný počet je zřejmě o něco vyšší (stejně jako všude jinde, kde bydlí trvale lidé, ale svůj trvalý pobyt mají hlášený jinde...). Pro zajímavost – před

sto lety podle sčítání lidu roku 1921 zde žilo v 531 domech 7 828 obyvatel, z nichž bylo 3 671 žen. 7 545 obyvatel se hlásilo k československé národnosti, 38 k německé a 25 k židovské. Bližší aktuální detail bude zřejmý po letošním sčítání.

Rozloha města včetně území místních částí je 46,87 km². Město je tvořeno dvěma katastrálními územími a 15 místními částmi – katastrální území Benešov u Prahy (na pravém břehu Konopištského potoka): centrum a místní části Baba, Bedrč, Boušice, Červený Dvůr, Dlouhé Pole, Chvojen, Konopiště, Mariánovice, Okrouhlice, Pomněnice a Radíkovice. Katastrální území Úročnice (na levém břehu Konopištského potoka): místní části Úročnice, Buková Lhota a Vidláková Lhota.

Benešov byl dříve sídlem okresního úřadu, v současnosti je obcí s rozšířenou působností a pověřeným obecním úřadem. Okres Benešov ale stále existuje a skládá se ze 114 obcí, obvod obce s rozšířenou působností z 51 obcí. Působí zde také stále okresní soud a okresní státní zastupitelství.

Na další zajímavosti a také některé místní části se podíváme v následujícím čísle Soběhrdského zpravodaje.

Jan Šíma,
s využitím údajů z www.benesov-city.cz
a <https://cs.wikipedia.org/wiki/Benešov>

Soběhrdský evangelický farář na půl úvazku – část 5: Jak jsem poučoval Ameriku

Jako každý hippie mé generace jsem k Americe obdivně zhlížel. To ovšem nebylo k té reálné Americe, ale k té Americe snů a nadějí, k zemi nekonečné svobody a neomezených možností. V době mého dospívání jsem věděl, že z klece vymezené ostnatými dráty nabitými elektřinou a samopalníky na věžích, kteří každý pokus opustit socialistický ráj trestají smrtí, mě prostě nepustí. Po Sametové revoluci se to změnilo. Náhle jsem mohl, kam jsem chtěl a já jsem toho využíval hojně, ale Amerika nebyla v devadesátkách na pořadu dne. A jako každý evropský intelektuál jsem začal Ameriku kritizovat, neboť do ideálů otců zakladatelů už měla hodně daleko. Ostatně po 250 letech trvalé existence je i dobře založená demokracie unavená. (Pro srovnání: věčný Sovětský svaz se rozpadl po necelých 70 letech existence.)

A tak když mi přišla nabídka, stát se na šest týdnů farářem v Americe, nijak jsem na to nereagoval, neboť mé priority byly jinde. Tou dobou u nás byl na návštěvě kamarád s Američankou pracující v kanceláři prezidenta Spojených států. Děsně jsem se s ní pohádal kvůli americké zahraniční politice. Když odjeli, přišli za mnou děti a řekly: „Pepíku, ty pořád tu Ameriku kritizuješ, ale nikdy jsi tam nebyl. Tak

se jeď podívat, ať vidíš, jak to tam vypadá.“ No, musel jsem uznat, že mají pravdu. Člověk by si vůbec měl leckdy nechat poradit od vlastních dětí. Znájí ho celý svůj život, mají ho rády, mluví k němu otevřeně s upřímností a naivitou mládí člověk třeba zaslechne ozvuku vlastních mladických názorů, které s dospěláckou moudrostí opustil, někdy k vlastní škodě... Zkrátka: bylo sice po termínu, ale zkusil jsem to a za 14 dní mi přišel z Ameriky dopis (ano, tehdy se ještě psaly papírové dopisy v obálce a se známku), že mají radost, že jsem se připojil k projektu... A tak jsme letěli do Ameriky. Po příletu nás pozvali na večeři, kde jsme si mohli objednat, co jsme chtěli. Kolega si objednal obří steak a hranolky. Jaký byl jeho údiv, když mu přinesli jako přílohu bramborové lupínky, brambůrky, což je v Americe zcela regulérní příloha k jídlu, takže to nikoho nepřekvapilo. Objednal si totiž chipsy, což jsou v Americe brambůrky. Hranolky jsou fries. Já jsem se vyznamenal hned v malém letadle, do kterého část z nás přisedla. Když šel kolega na záchod, zeptala se mě letuška, jestli je v koupelně (bathroom). Já jsem vyvalil oči, ona vyprskla smíchy a dodala: toilet. V Americe je totiž bathroom koupelna i záchod

➡ Pokračování na s. 6

Soběhrdský evangelický farář na půl úvazku – část 5: Jak jsem poučoval Ameriku

☛ Pokračování ze s. 5

a toilet se nepoužívá, neboť to není slušné. Naše školní britská angličtina zkrátka dostávala zabrat.

Přistáli jsme v Detroitu a mě si odvezla americká kolegyně několik set kilometrů na jih, do městečka Aurora, které leží na pomezí států Indiana, Ohio a Kentucky. Samozřejmě jsem se hned vyptával, jestli vědí, co znamená Aurora. Věděli to všichni: Jitřenka, Ale o nějakém křižníku Aurora, který zahájil Leninovu revoluci v Rusku, neslyšel nikdo. Dokonce drtivá většina ani nikdy neslyšela o nějaké ruské revoluci. Příliš bezvýznamné pro Ameriku... Aurora je takové pidiměstečko na středozápadě, něco jako Čerčany. Staří lidé ještě pamatují doby, kdy na mostě byla cedule, že všichni černoši musí vždy do šesti do večera opustit město. Teče tam řeka Ohio, která kdysi oddělovala otrokářskou a svobodnou Ameriku. V mnoha domech mi ukazovali hluboké sklepy, kde někteří běloši schovávali uprchlé otroky, aby pak v noci mohli překročit Ohio a být svobodní. Strážníci a ostatní dráty tam našťestí ani v těch otrokářských časech nebyly. Mimochodem: Harriette Tubman, černoška, která uprchlé otroky převáděla, teď bude na nové dvacetidolarovce. Tempora mutans aneb časy se mění. Na moji počest tam uspořádali soutěž o České republice a vítězná rodina mě mohla pozvat na večeri. Seděl jsem vedle asi třicetiletého mladíka, a abych nějak zahájil konverzaci, řekl jsem: „ty toho víš asi hodně o České republice.“ On mi odpověděl: „Jo, jo Bělehrad, krásné město...“ A to byl z vítězného týmu; co asi vědí ti, kteří nevyhráli. Ale ruku na srdce: znáte hlavní města třeba Arkansasu, Iovy, Idaho nebo Pensylvánie? A to jsou státy mnohonásobně větší než Česká republika.

Moje americká kolegyně mi oznámila: zítra je farářský den. A jéje, nějaké nudné jednání. Ráno jsme jeli. Přijeli jsme na staveniště. Nějací lidé už tam pracovali. Vyfasoval jsem kladívko a hřebíky a zaklekl vedle nějakého člověka a přitloukal s ním prkna na podlahu. O kus dál zametala nějaká jeptiška už hotovou podlahu. Při práci jsem se tak postupně seznámil s kolegy a kolegyněmi z jiných církví ve městečku. Také jsem se dověděl, co vlastně stavím. Každý rok koupí všechny církve společně pozemek a materiál a postaví jeden dům pro nějakou sociálně slabou rodinu.

Tímto způsobem probíhalo celých mých šest hektických týdnů. Navštívil jsem lidi od věžňů ve vazební věznici až po členy vlády státu Indiana. Dětičky od základní školy, přes střední až po Universitu. Česká au-pair, která si ve svých dvaadvaceti letech kromě studia našetřila k údivu svých rodičů i na barák (dnes už jsou poměry jiné) viděla poprvé v životě živého českého faráře-v Americe. Když má kolegyně měla v autě kompas, myslel jsem, že je to jen nějaká ozdoba, ale když jsme při návštěvě venkova přijeli na křižovatku silniček, spojujících jednotlivé farmy, orientovala se podle kompasu, dokud jsme s odchylkou plus mínus 5 km nedorazili na hlavní silnici a po ní domů. Velká země. Také jsem se zúčastnil sklizně kukuřice. Hloupě jsem se ptal, zda si mám vzít nějaké horší kalhoty. Seděl jsem v klimatizované odhlučňené kabině a množství displejů nad čelním sklem ukazovalo, co se děje v kolech a různých hřídelích. Nákladáky pro zrní najížděly přesně a včas. Pole bylo obrovské a geometricky přesné. Různé pahorky byly nechány ladem. Americký středozápad je obrovský. Kdyby tam přišlo sto miliónů migrantů, snadno se tam vejdou.

Ostatně 70 % (!) Američanů žije v těch dvou pobřežních pásech při Atlantiku a Pacifiku. Aby řeč nestála, povídám: „a co děláš s tou kukuřičnou slámou?“ „No, ta se rozšrotuje a vyplivne za kombajn“ „Aha a pak ji zaoráš“ „Ne, ne. Do toho se bez orebně zapraví sója“ „Sója! Vždyť ta kukuřice, co vzejde, ji udusí“ „No, to se postříká.“ „Postříká! A čím?! Vždyť kukuřici zabijou jen nejhorší dryjáky, které sója rozhodně nepřežije.“ „Ne, ne, je geneticky upravená... a ta sója taky.“ Poklesla mi čelist. Teprve teď jsem si všimnul, že to pole mezi kukuřicí je absolutně černé, bez jediného nepatrného plevíčku. Vypadalo to dost morbidně. Tak takhle vyprodukuje Amerika 50 % celosvětové produkce potravin. Ale zdravé instinkty farmář přece jen měl. Když jsme se vraceli na oběd, najednou zastavil u políčka zarostlého plevelem, vyskočil z kombajnu a z vysokého plevele vytrhl několik ředkví, jako přílohu k výtečnému obědu.

Nebudu to protahovat: v posledním kázání jsem jim řekl, že té svobody v Americe zas až tak moc nemají (ach ty naivní devadesátky!) a že už do Ameriky nikdy nepřijedu. Oni pokývali hlavou a na rozloučenou mi udělali dort, kde na polevě byly moje stopy, vracející se do Čech a tečkované stopy, jak zase jdu do Ameriky. Nikdy! Když mě po pár letech viděli znova, někteří vyprskli smíchy.

A jak jsem změnil názor na Ameriku? Stálo to ještě několik dalších návštěv a rok práce. Ale o tom třeba někdy příště.

Josef Bartošek

Vzkazy občanů občanům

V loňském roce jste měli všichni možnost vyplnit dotazníky, které se týkaly života v obci. Jak jeho pozitivních aspektů, tak toho, co se nám nelíbí. Většina námětů a připomínek byla samozřejmě adresována zastupitelstvu, které s nimi bylo seznámeno, a jsou zapracovány do nové strategie obce. Ale objevilo se tam i několik vzkazů, které byly vlastně určeny ani ne tak zastupitelstvu, jako spíše ostatním spoluobčanům. Dlouho jsem přemýšlel, co s nimi a rozhodl jsem se, že by neměly zapadnout. Ty nejdůležitější se tedy pokusím shrnout.

Některým spoluobčanům se nelíbí:

- * Bezohledné parkování aut na ulicích a veřejných prostranstvích, které překážejí průjezdu nebo brání průchodu či jinému užívání veřejných prostor
- * Bezdůvodné prohánění motorek a čtyřkolek uvnitř obce nebo na cestách, po kterých chodí lidé a ničení těchto cest
- * Vytváření hluku, který může být někomu jinému nepříjemný – opět buď hlasité ježdění motorek sem a tam nebo hlasitá hudba apod.
- * Plýtvání některých občanů pitnou vodou, když jsme všichni „na jedné lodi“
- * Někteří pejskaři si nesbírají po svých miláčcích exkrementy. Ale aby to nevyznělo zase jen negativně. Objevilo se tam i několik pochvalných vzkazů:
- * Vážíme si fungujících vztahů mezi občany a dobrých sousedských vztahů
- * Těší nás zájem občanů o dění v obci

Snad tyto vzkazy nikoho nepohorší. Zralý vztah se pozná právě podle toho, jak obě strany zvládají nepříjemné informace. A soužití občanů v obci není nic jiného než mnohostranný vztah.

Pavel Bartík